

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Ebeveyn-Personel ?leti?imi Alg?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Ebeveyn-Personel ?leti?imi Alg?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33182>

Özet

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Ebeveyn-Personel İletişimi Algılar Ölçeği (YYBÜ-EPİAÖ), Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde (YYBÜ) tedavi gören bebeklerin ebeveynlerinin, sağlık personeli ile kurdukları iletişime dair algılarını sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması, bu hassas ortamda ebeveynlerin yaşadığı stresi azaltma ve sağlık hizmetlerinin kalitesini artırma potansiyeline sahip olan iletişim kalitesini ölçmeyi hedeflemiştir. Bu ölçek, YYBÜ ortamında ebeveynlerin bilgi akışı, duygusal destek ve tedavi süreçlerine katılım gibi kritik iletişim boyutlarındaki memnuniyet düzeylerini belirlemek için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Ebeveyn-Personel İletişimi, İletişim Algılar, Psikometrik Özellikler, Uyarılma, Hemşirelik, Sağlık İletişimi

Yazarlar

Zengin, H., Tiryaki, Öznur, Karakaya Suzan, Ö. ve Çınar, N.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde yatan bebeklerin ebeveynlerinin, ünite personeli (hemşireler ve doktorlar) ile aralarındaki iletişimin kalitesini ve bu iletişimin çeşitli boyutlarına ilişkin algılarını ölçmektir. Bu araç, klinisyenlerin ve yöneticilerin iletişim eksikliklerini veya güçlü yönlerini belirlemesine ve böylece ebeveyn merkezli bakım stratejilerini geliştirmesine olanak tanır.

Türkçe uyarılma çalışması, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel olarak Türk toplumuna uygunluğunu test etmek ve ölçeğin Türkiye'deki sağlık ortamlarında kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla yapılmıştır. Bu uyarılma, YYBÜ'deki ebeveyn deneyimlerini bilimsel metotlarla değerlendirmek için standartlaştırılmış bir araç sunmaktadır.

Yapı

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Ebeveyn-Personel İletişimi Algılar Ölçeği, genellikle ebeveynlerin sağlık personeli ile kurduğu iletişimin çok boyutlu yapısını ölçer. Ölçülen temel yapılar arasında şunlar yer alır:

Bilgi Paylaşımı: Personelin, bebeğin durumu, tedavisi ve prognozu hakkında ebeveynlere sağladığı bilginin netliği, yeterliliği ve zamanlılığına ilişkin algılar.

Duygusal Destek ve Empati: Personelin ebeveynlerin duygusal ihtiyaçlarına karşı gösterdiği hassasiyet, empati ve destekleyici tutum.

Katılım ve Karar Verme: Ebeveynlerin tedavi planlarına ne ölçüde dahil edildikleri ve fikirlerinin ne kadar dikkate alındığına dair algıları.

Genel İletişim Kalitesi: Personelin ulaşılabilirliği, nezaketi ve genel iletişim becerileri.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında, yapısal geçerliği kanıtlamak amacıyla genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) veya açılmayıcı faktör analizi (AFA) kullanılmıştır. Ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örnekleme de korunduğu varsayılmaktadır. Yapılan geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yapıyı yeterince temsil ettiğini (Kapsam Geçerliliği) ve diğer ilgili yapılarla beklenen ilişkileri sergilediğini (Ölçüt Geçerliliği) göstermektedir.

Türkçe uyarlama çalışmasında (Zengin vd., 2021), ölçeğin kabul edilebilir düzeyde yapısal geçerlik kriterlerini karşıladığı belirtilmiştir. Ancak, kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirir. YYBÜ-EP-AÖ'nün Türkçe versiyonunun güvenirliliği, genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ile incelenmiştir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının yüksek olduğu ve alt boyutlar bazında da kabul edilebilir düzeyde güvenirliliğe sahip olduğu varsayılmaktadır. Kaynakta spesifik güvenirlilik değerleri mevcut olmasa da, akademik bir uyarlama çalışmasının başarılı sayılması için bu değerlerin güçlü olması beklenir.

Faktör Analizi

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Ebeveyn-Personel İletişimi Algıları Ölçeği'nin orijinal yapısı çok boyutludur ve Türkçe uyarlama sürecinde de bu çok boyutlu yapının korunup korunmadığı faktör analizi ile test edilmiştir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik çerçeveye uygunluğunu doğrular.

Uyarlama çalışmasında uygulanan faktör analizi sonuçlarının, ölçeğin orijinal yapısına benzer bir faktör yapısının ortaya koyduğunu ve bu yapının Türk kültürüne uygun olduğunu gösterdiği kabul edilmektedir. Bu, ölçeğin teorik olarak sağlam ve kültürel olarak geçerli olduğunu destekleyen

önemli bir adımdır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Likert tipi derecelendirme kullanılmaması muhtemeldir, ancak kaynakta belirtilmemiştir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması), Orijinal dili (Kaynakta belirtilmemiştir, ancak uluslararası bir ölçek olduğu varsayılmaktadır.)

Popülasyon Grubu: Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde tedavi gören bebeklerin ebeveynleri (Anne veya Baba)

Yaş Grubu: Yetişkin ebeveynler (Genellikle 18 yaş ve üstü)

Popülasyon Detayları: YYBÜ'de yatan ve iletişimi algılama yeteneğine sahip olan ebeveynler. Çalışma genellikle belirli bir coğrafi bölgedeki hastanelerde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Verilerin toplanması yüz yüze veya anket yoluyla gerçekleştirilmiştir. Psikometrik analizler (Geçerlik ve Güvenirlik) için faktör analizi ve Cronbach Alfa hesaplamaları kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

YYBÜ, Ebeveyn Memnuniyeti, İletişim Kalitesi, Sağlık Personeli, Psikoloji, Hemşirelik Araştırmaları

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Mevcut Değil (Kaynakta Belirtilmemiştir)

İletişim E-posta Adresleri: Öznur Tiryaki: oznuritiryaki@gmail.com

Yazın Adresi: Makalenin yayımlandığı kurumların adresleri geçerlidir. Sorumlu yazar: Öznur Tiryaki.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2021 yılında yayımlanmıştır. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacıların, sorumlu yazar Öznur Tiryaki ile iletişime geçerek izin alması tavsiye edilir. Ticari kullanım ücreti hakkında bilgi mevcut değildir.

Kaynaklar

Zengin, H., Tiryaki, Ö., Karakaya Suzan, Ö. ve Çınar, N. (2021). Yenidoġan Yoġun Bakım Ünitesi Ebeveyn-Personel İletisimi Algıları Ölçeği Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14(2), 108-115. doi: 10.46483/deuhfed.747754.

Makaleye Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: yenidogan-yogun-bakim-unitesi-ebeveyn-personel-iletisimi-algilari-olcegi-toad.pdf

Yenidoġan Yoġun Bakım Ünitesi Ebeveyn-Personel İletisimi Algıları Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak metinde açıkça belirtilmemiştir. Maddelere erişim için yukarıda belirtilen akademik makaleye (Zengin vd., 2021) başvurulması gerekmektedir.